

АНАЛІЗ ВСЕСВІТНЬОГО ДОСВІДУ З ІНТЕГРУВАННЯ ПЛАТФОРМ ДЛЯ ЗАЛУЧЕННЯ ГРОМАДСЬКОСТІ ТА РОЗРОБКА ОБґРУНТОВАНОЇ МОДЕЛІ ДЛЯ УКРАЇНИ

ANALYSIS OF GLOBAL EXPERIENCE IN INTEGRATING PLATFORMS FOR PUBLIC ENGAGEMENT AND DEVELOPMENT OF A JUSTIFIED MODEL FOR UKRAINE

У статті проаналізовано міжнародний досвід інтеграції цифрових платформ для залучення громадськості до державного управління. Розглянуто передові практики Естонії, США, Великої Британії та Південної Кореї, що демонструють ефективність електронного врядування, відкритих даних, цифрових консультацій та Smart City-рішень. Продемонстровано, що успішні практики застосування цифрових платформ у країнах із розвинутою демократією дозволяють підвищити рівень прозорості, відкритості та ефективності державного управління. На основі отриманих даних запропоновано комплексну модель інтеграції платформ громадської участі для України, яка включає єдину національну платформу, локалізовані рішення для міського управління, розвиток відкритих даних та Civic Tech, а також відповідне нормативно-правове забезпечення. Проаналізовано умови створення сприятливого нормативно-правового середовища, яке регламентуватиме роботу цифрових платформ, забезпечуватиме безпеку персональних даних і стимулюватиме громадянську активність як одного з ключових аспектів впровадження цифрових механізмів. Зазначено, що важливим напрямом є освітні ініціативи, спрямовані на підвищення цифрової грамотності населення, а також те, що успішне впровадження запропонованої моделі потребує активної міжсекторальної співпраці між державними установами, громадянським суспільством, IT-сектором та приватним бізнесом. Визначено перспективи подальших досліджень у напрямку впровадження передових технологій, таких як блокчейн у системах електронного голосування, штучний інтелект для аналізу громадських запитів та автоматизовані алгоритми для визначення пріоритетів державної політики. Реалізація такої моделі сприятиме підвищенню прозорості державного управління, активізації громадянського суспільства та покращенню взаємодії між владою і суспільством.

Ключові слова: цифрова демократія, громадська участь, електронне врядування,

відкриті дані, цифрові платформи, Civic Tech, Smart City, державне управління, блокчейн, штучний інтелект, публічне управління, інтеграція платформ.

This article analyzes international best practices in integrating digital platforms to enhance public engagement in governance. It examines leading examples from Estonia, the United States, the United Kingdom, and South Korea, showcasing the effectiveness of e-governance, open data, digital consultations, and Smart City solutions. The study demonstrates that successful implementation of digital platforms in democratically advanced countries improves transparency, openness, and efficiency in public administration. Based on the collected data, the article proposes a comprehensive model for integrating public participation platforms in Ukraine. This model includes a unified national platform, localized solutions for urban governance, the development of open data and Civic Tech, and appropriate regulatory frameworks. The study analyzes the conditions required to establish a favorable legal environment that governs digital platforms, ensures personal data security, and promotes civic engagement as a key factor in the adoption of digital mechanisms. It highlights the importance of educational initiatives aimed at improving digital literacy and emphasizes that the successful implementation of this model requires active cross-sector collaboration between government institutions, civil society, the IT sector, and private businesses. The article also outlines future research directions focused on implementing advanced technologies, such as blockchain in e-voting systems, artificial intelligence for analyzing public inquiries, and automated algorithms for prioritizing policy decisions. The adoption of this model is expected to enhance government transparency, strengthen civic engagement, and improve interactions between the state and society.

Key words: digital democracy, public participation, e-governance, open data, digital platforms, Civic Tech, Smart City, government administration, blockchain, artificial intelligence, public governance, platform integration.

УДК 352

DOI <https://doi.org/10.32782/pma2663-5240-2025.45.25>

Троїцький А.М.

аспірант кафедри права та методики викладання правознавства
Сумський державний педагогічний
університет імені А.С. Макаренка

Вступ. Громадська участь у процесах прийняття рішень є фундаментальною складовою демократичного суспільства, що забезпечує підзвітність влади та сприяє ухваленню більш збалансованих і соціально орієнтованих рішень. Активна взаємодія між державою та громадянами через цифрові платформи значно покращує рівень прозорості, знижує корупційні ризики та дає можливість населенню безпосередньо впливати на політичні та адміністративні процеси.

У XXI столітті стрімкий розвиток цифрових технологій дозволив урядам багатьох країн запровадити інноваційні механізми електронної демократії, що спрощують комунікацію між громадянами та органами влади. Електронні петиції, онлайн-консультації, цифрові голосування та інтерактивні платформи громадського моніторингу стали ефективними інструментами громадської участі. Такі системи не лише розширюють доступ до інформації, але й сприяють формуванню культури

активного громадянства, коли кожен має змогу висловити свою позицію та впливати на суспільні процеси.

Враховуючи міжнародний досвід, Україна має унікальну можливість розробити і впровадити власну модель інтеграції цифрових платформ для громадської участі, адаптовану до національних реалій. Використання успішних практик таких країн, як Естонія, Фінляндія, США та Велика Британія, дозволить забезпечити ефективний механізм залучення громадян до державного управління. Однак для цього необхідно враховувати не лише технічні аспекти, а й соціальні, правові та організаційні чинники, що впливають на рівень залучення населення.

Запровадження таких механізмів в Україні може суттєво підвищити довіру громадян до державних інституцій, оскільки відкритість та підзвітність влади є ключовими факторами демократичного розвитку. Крім того, цифрові платформи дозволяють зменшити адміністративні бар'єри, усунути географічні та соціально-економічні обмеження для участі громадян у процесах прийняття рішень.

Важливим аспектом є також розробка комплексної нормативно-правової бази, що регламентуватиме використання цифрових механізмів громадської участі, забезпечуватиме захист персональних даних користувачів і сприятиме створенню безпечного цифрового середовища для взаємодії громадян із владою.

Впровадження ефективної моделі інтеграції цифрових платформ у громадське життя стане важливим кроком на шляху до розвитку електронної демократії в Україні, сприятиме активізації громадянського суспільства та забезпечить стале демократичне управління в майбутньому (Бондарчук Н., Євсюкова О., Карпенко О., Карпенко С., Крук Н., Сіленко А. та інші).

Мета статті – проаналізувати міжнародний досвід з інтегрування платформ для залучення громадськості, а також розробити рекомендації для моделі в Україні.

Виклад основного матеріалу. У сучасному світі цифрові технології відіграють важливу роль у трансформації механізмів громадської участі. Багато країн впровадили передові цифрові платформи, що дозволяють громадянам взаємодіяти з владою, контролювати державні рішення та брати участь у політичних процесах. Досвід таких держав, як Естонія, США, Велика Британія та Південна Корея, демонструє, що ефективне використання цифрових технологій сприяє прозорості, відкритості та підзвітності державних органів.

Естонія може вважатись світовим лідером у впровадженні електронного уряду. Відома своєю інноваційною системою e-Estonia, країна забезпечує громадянам доступ до державних послуг через єдиний онлайн-портал. Однією з найважливіших складових цієї системи є цифрова ідентифікація, яка дозволяє громадянам отримувати доступ до державних сервісів, укладати угоди, подавати податкові декларації та навіть голосувати в онлайн-режимі. Ключовими інноваціями цієї моделі стали:

- єдиний портал e-Estonia, що надає доступ до більш ніж 99% державних послуг в онлайн-режимі;
- система електронного голосування (i-Voting), яка дозволяє громадянам голосувати через Інтернет із будь-якої точки світу;
- цифровий підпис, що використовується для підписання офіційних документів, що суттєво спрощує адміністративні процедури;
- відкриті дані та е-дебати: сприяють підвищенню прозорості та залученню громадян до політичних процесів.

Естонія демонструє, що впровадження цифрових технологій у державне управління значно підвищує рівень громадської активності та полегшує доступ до державних послуг. Успіх країни базується на комплексному підході, який поєднує передові технології, ефективне законодавство та високий рівень довіри до цифрових рішень [2, с. 223].

США активно розвивають концепцію відкритого уряду (Open Government), яка передбачає забезпечення громадян вільним доступом до державної інформації та залучення їх до процесів прийняття рішень. Серед складових:

- Data.gov: національний портал відкритих даних, що містить сотні тисяч наборів інформації, доступних для аналізу громадянами та бізнесом;
- Civic Tech ініціативи: співпраця між державними установами, неурядовими організаціями та IT-сектором, що сприяє створенню інноваційних цифрових рішень;
- Code for America: програма, що залучає IT-спеціалістів до розробки сервісів для підвищення ефективності державного управління.

Однією з найуспішніших ініціатив є впровадження відкритих державних API, що дозволяють розробникам створювати нові сервіси на основі державних даних. Це стимулює розширення цифрової екосистеми та залучає громадян до моніторингу діяльності органів влади [6, с. 76–78].

Активно розвиває механізми цифрової участі громадян у політичних процесах Велика Британія. Основним державним порталом для взаємодії між урядом і населенням є gov.uk,

який надає можливість подавати петиції, брати участь у громадських консультаціях та отримувати інформацію про державну політику. Ключові ініціативи:

- електронні петиції: громадяни можуть створювати та підписувати петиції на офіційному порталі (якщо петиція набирає понад 100 000 підписів, вона розглядається парламентом);

- портал gov.uk Consultation: забезпечує можливість брати участь у громадських консультаціях щодо законодавчих ініціатив;

- штучний інтелект для обробки запитів: дозволяє автоматично аналізувати запити громадян, класифікувати їх за тематиками та допомагати у прийнятті обґрунтованих рішень [2, с. 221, 259].

Ці ініціативи сприяють активному залученню громадян до політичних процесів та підвищують ефективність комунікації між суспільством і владою.

Південна Корея є одним із світових лідерів у впровадженні розумного управління містами (Smart City) та концепції Gov 3.0, що передбачає використання технологій штучного інтелекту, великих даних і мобільних застосунків для взаємодії громадян із владою. Елементи цифрової участі:

- інтеграція цифрових платформ у міське управління (використання технологій для моніторингу стану міської інфраструктури та автоматичного реагування на проблеми);

- мобільні додатки для комунікації з владою (громадяни можуть повідомляти про проблеми в режимі реального часу та отримувати зворотний зв'язок);

- платформа Democracy Seoul (надає можливість громадянам брати участь у голосуваннях, обговореннях політичних ініціатив та поданні пропозицій щодо міських реформ).

Завдяки використанню інтелектуальних технологій Південна Корея забезпечує ефективне управління міськими ресурсами, розширює можливості громадян для впливу на політичні процеси та підвищує рівень державної підзвітності.

Аналіз міжнародного досвіду демонструє, що ефективне використання цифрових технологій значно підвищує рівень громадської участі, забезпечує прозорість державного управління та покращує якість політичних рішень. Кожна з розглянутих країн має унікальні механізми залучення громадян, які можна адаптувати до українських реалій: Естонія довела ефективність електронного голосування та цифрової ідентифікації; США зробили акцент на відкритих даних та спільній розробці цифрових сервісів; Велика Британія впровадила

дієві механізми електронних консультацій та петицій; Південна Корея реалізувала концепцію Smart City для покращення комунікації між владою та громадянами. Використання найкращих світових практик у поєднанні з урахуванням українських реалій дозволить розробити ефективну модель громадської участі, що сприятиме підвищенню рівня демократизації та залученості населення до прийняття рішень.

Україна має значний потенціал для розвитку цифрової демократії та інтеграції громадськості в процеси державного управління. Запропонований аналіз демонструє, що успішні практики застосування цифрових платформ у країнах із розвинутою демократією дозволяють підвищити рівень прозорості, відкритості та ефективності державного управління. Враховуючи українські реалії, може бути запроваджена комплексна модель інтеграції платформ для залучення громадськості, яка базується на чотирьох ключових компонентах:

- єдина національна платформа громадської участі,
- локалізовані Smart City рішення,
- розвиток відкритих даних і Civic Tech,
- законодавче та інституційне забезпечення.

Головним елементом цифрової демократії в Україні має стати єдина централізована платформа, яка об'єднає всі існуючі механізми громадської участі та забезпечить простий і ефективний доступ громадян до державних сервісів. Основними функціями платформи стануть: інтеграція державних послуг – можливість подачі електронних петицій, участі у громадських консультаціях, голосувань та обговорень у межах однієї системи.; використання штучного інтелекту (ШІ) – автоматичний аналіз громадських запитів та звернень, виявлення ключових тенденцій та групування схожих ініціатив для підвищення ефективності розгляду; механізми публічного моніторингу – забезпечення прозорості прийняття рішень за допомогою відкритих звітів про хід реалізації ініціатив, рівень підтримки петицій та результати консультацій із громадськістю. Створення такої платформи дозволить зробити процес прийняття рішень більш прозорим та відкритим, а також стимулюватиме громадян до активнішої участі в суспільному житті [1; 5, с. 188].

Для ефективного управління міським середовищем важливо розвивати локалізовані платформи Smart City, які дозволять громадянам безпосередньо впливати на процеси муніципального управління. Основні напрями розвитку – це міські портали для забезпечення інтегрованих сервісів для взаємодії громади з місцевими органами влади (подання запитів,

голосування за громадські ініціативи, доступ до міського бюджету); мобільні додатки для зворотного зв'язку – цифрові платформи, що дозволяють громадянам оперативно повідомляти про проблеми міської інфраструктури (неналежний стан доріг, проблеми з освітленням, екологічні питання тощо); інструменти спільного вирішення проблем – платформи, де громадяни можуть пропонувати ідеї, які оцінюються місцевою владою та отримують фінансування через механізм громадського бюджету. Завдяки впровадженню таких платформ міста можуть більш ефективно взаємодіяти з громадянами, а також реагувати на їхні потреби в режимі реального часу [3].

Доступ до відкритих урядових даних є основою для цифрової демократії. Відкриті дані сприяють підзвітності влади, розвитку нових сервісів та залученню громадянського суспільства до аналітичних процесів. Для цього треба вирішити ряд завдань:

- розширення доступу до урядових даних – усі державні рішення, бюджети та адміністративні процеси повинні бути доступні в машинозчитуваних форматах на відкритих платформах;

- Civic Tech ініціативи – підтримка розробки цифрових сервісів, які базуються на відкритих даних та покращують комунікацію між громадянами і владою;

- програми з підвищення цифрової грамотності – навчання громадян використанню цифрових інструментів, що дозволить підвищити рівень громадської участі.

Успішне впровадження цифрових механізмів громадської участі неможливе без відповідного нормативно-правового забезпечення. Необхідно розробити закони і регламенти, які визначатимуть правила функціонування цифрових платформ громадської участі і таким чином сформулювати відповідну нормативну базу. Ще одним вирішенням завданням мають стати гарантії захисту персональних даних: створення безпечних умов для громадян шляхом впровадження сучасних технологій шифрування та кіберзахисту. Необхідно передбачити також інституційну підтримку – створення спеціальних урядових агентств та відділів, відповідальних за розвиток цифрової демократії. Завдяки ефективному законодавчому забезпеченню та інституційній підтримці цифрові механізми громадської участі можуть стати невід'ємною частиною державного управління.

Запровадження комплексної моделі інтеграції цифрових платформ для залучення громадськості дозволить підвищити рівень прозорості державного управління, де кожен

громадянин отримає можливість впливати на ухвалення рішень. Скорочення часу на розгляд запитів і прийняття рішень забезпечить ефективність комунікації між владою та громадськістю, а спрощення доступу до державних сервісів через цифрові платформи сприятиме зростанню рівня громадянської участі та посиленню громадської активності. Впровадження штучного інтелекту та автоматизація обробки запитів зменшить бюрократичне навантаження, що оптимізує адміністративні процеси. Відкритість даних і прозорість процесів сприятимуть підвищенню рівня довіри до державних інституцій [3; 4].

Враховуючи динамічний розвиток цифрових технологій, запропонована модель інтеграції платформ громадської участі може стати стратегічним кроком на шляху до розбудови ефективного цифрового суспільства в Україні. Її реалізація дозволить країні стати лідером у сфері цифрової демократії в Східній Європі та забезпечити сталий розвиток громадянської активності на всіх рівнях державного управління.

Висновки. Запропонована модель інтеграції платформ для залучення громадськості в Україні ґрунтується на ефективних міжнародних практиках і враховує національні особливості державного управління. Її реалізація дозволить підвищити прозорість процесів прийняття рішень, активізувати громадську участь і покращити взаємодію між владою та суспільством. Впровадження цифрових механізмів сприятиме розширенню доступу громадян до інформації, зміцненню довіри до державних інституцій та оптимізації адміністративних процесів.

Одним із ключових аспектів є створення сприятливого нормативно-правового середовища, яке регламентуватиме роботу цифрових платформ, забезпечуватиме безпеку персональних даних і стимулюватиме громадянську активність. Для цього необхідно розробити законодавчі ініціативи, що гарантуватимуть відкритість урядових даних, юридичну силу електронного голосування та надійні механізми публічного моніторингу державної діяльності.

Також успішне впровадження запропонованої моделі потребує активної міжсекторальної співпраці між державними установами, громадянським суспільством, ІТ-сектором та приватним бізнесом. Розвиток державно-приватного партнерства у сфері Civic Tech допоможе створити високоякісні цифрові рішення, які відповідатимуть потребам громадян і водночас враховуватимуть вимоги кібербезпеки.

Окрім цього, важливим напрямом є освітні ініціативи, спрямовані на підвищення цифро-

вої грамотності населення. Необхідно забезпечити доступ до навчальних програм, які допоможуть громадянам ефективно використовувати цифрові інструменти для участі у державному управлінні.

У перспективі подальші дослідження та впровадження передових технологій, таких як блокчейн у системах електронного голосування, штучний інтелект для аналізу громадських запитів та автоматизовані алгоритми для визначення пріоритетів державної політики, дозволять суттєво підвищити ефективність цифрової демократії.

Таким чином, Україна має всі можливості для створення інноваційної екосистеми громадської участі, яка відповідатиме міжнародним стандартам, забезпечуватиме прозорість та підзвітність державних процесів, а також сприятиме побудові ефективного цифрового суспільства. Впровадження цієї моделі стане важливим кроком на шляху до формування сучасної, відкритої та демократичної України, де кожен громадянин матиме реальну можливість впливати на державну політику.

ЛІТЕРАТУРА:

1. Впровадження інструментів Civic Tech у громадах під час пандемії. Навчальний посібник. Київ, 2021. 29 с.
2. Європейські публічні комунікації: культура, політика, технології. Колективна монографія / А.Л. Шинкарук, В.М. Парфенюк, Е.Я. Кац. Рівне, 2013. 416 с.
3. Євсюкова О. В. Цифрова спроможність територіальних громад в Україні: проблеми та перспективи. *Державне управління: удосконалення та розвиток*. 2021. № 6. URL: <http://www.dy.nayka.com.ua/?op=1&z=2084>
4. Карпенко О.В. Цифрове врядування : монографія / О.В. Карпенко та ін. ; за ред. О.В. Карпенка. 2020. Київ : ІДЕЯ ПРИНТ. 336 с.
5. Карпенко С.В. Штучний інтелект як інструмент підтримки прийняття управлінських рішень. *Місцеве самоврядування в Україні та світі: теорія та практика* : матеріали IV Міжнародної науково-практичної конференції, м. Полтава, 5 листопада 2024 року / за заг. ред. Т.М. Лозинської, О.В. Дорофєєва. Полтава: ПДАУ, 2024. 241 с.
6. Сіленко А. О., Крук Н. В. Відкритий уряд: досвід Сполучених Штатів Америки та європейських країн. *Актуальні проблеми політики*. 2020. Вип. 65. С. 76–82.